וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר, הֲרֵי הֵן הפירות מְחוּלִּין עַל מָעוֹת שֶׁיֵּשׁ לִי בַּבַּיִת, וכיון שעכשיו הוא אינו בעל הפירות לכך אינו צריך להוסיף חומש על פדיונם. מסיימת הגמרא את קושייתה, ממה ששנינו 'ואין בידו מעות', משמע שמַעֲמָא שצריך להקנות את פירות המעשר לחבירו, הוא משום דְּאֵין בְּיָדוֹ מָעוֹת, הָא אִם יֵשׁ בְּיָדוֹ מָעוֹת, יש תקנה טובה יותר, שלא יקנה לחבירו את הפירות, אלא לִיקְנֵי לְחוּ לְאִידָּךְ – יקנה לחבירו את המעות בְּמִשִּׁיכָה, וּפָרִיק – ויפדה חבירו במעות אלו את פירות המעשר של הבעלים, דְּהָכִי עָדִיף, דַּהֲוָה לֵיהּ – שבאופן זה הפודה הוא נָבְרִי, ואינה נראית הערמה כל כך להיפטר מן החומש, כמו באופן שמקנה הפירות ופודה הוא. ומעתה יקשה אִי אָמְרַתְּ מַטְבֵּעַ נִקְנֶה בַּחֲלִיפִין, אף אם המעות בביתו עדיין נִיקְנוּ לֵיהּ מָעוֹת לְהֵיאַךְ אַגַּב סוּדָר – יקנה לו את המעות על ידי קנין חליפין, וְלִפְרוֹק – ויפדה בהם חבירו את פירות המעשר. ומכך שלא אמר התנא תקנה זו, יש להוכיח שאין מטבע נקנה בחליפין, ושלא כדברי רב פפא.

מתרצת הגמרא: אכן אפשר לומר שמטבע נקנה בחליפין, אלא שמדובר באופן דְּלֵית לֵיהּ – שאין לו סוּדָר.

הגמרא עוברת להקשות על הברייתא עצמה: וְנַקְנִינְהוּ נְהֲלֵיהּ אַגַּב קַרְקַע – משום מה לא יקנה בעל הפירות לחבירו מעט קרקע בקנין 'חזקה', ויקנה עמה בקנין 'אגב' את המעות בכל מקום שהם, ויאמר חבירו 'הרי פירות מעשר הללו מחוללים על מעות שיש לי בביתך', כיון שכך עדיף. מתרצת הגמרא: מדובר באופן דְּלֵית לֵיהּ לבעל הפירות קַרְקַע, ולכך אינו יכול להקנות המעות לחבירו בקנין אגב. שואלת הגמרא: ובי אפשר לומר שאין לו קרקע, וְהָא עוֹמֵד בְּגוֹרֶן קָתָנֵי – הלא שנינו שהוא עומד בגורן. מתרצת הגמרא: מדובר בְּגוֹרֶן שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.

הגמרא שבה לדחות את התירוץ שתירצה לעיל על רב פפא. מקשה הגמרא: איך אפשר לתרץ שלא היה לו סודר ולכך לא הקנה את המעות בקנין חליפין, וְכִי אִיכַּפַּל – נתעסק הַתַּנָּא וטרח לְאַשְׁמוּעִינַן – להשמיענו הלכה בדבר שאינו מצוי, שיהיה גַּבְרָא עַרְטִילָאי דְּלֵית לֵיהּ וְלָא כְּלוּם – אדם ערום שאין לו שום בגד עמו להקנות על ידו בקנין סודר. אֶלָּא לַאו שְׁמַע מִינָּהּ אֵין מַטְבֵּעַ נִקְנֶה בַּחֲלִיפִין, שְׁמַע מִינָּהּ – אלא ודאי מדובר באופן שיש לו סודר, ומתוך שלא אמר התנא שיקנה את המעות לחבירו בחליפין יש ללמוד שאין מטבע נקנה בחליפין, ושלא כדברי רב פפא.

הגמרא מביאה שאף רב פפא עצמו חזר בו והודה שאין מטבע נקנה בחליפין: וְאַף רַב פָּפָּא חָדַר בֵּיהּ – חזר בו ממה שאמר שמטבע נקנה בחליפין. כִּי הָא – כפי שיש ללמוד מן המעשה הבא, דְּרַב פָּפָּא הֲווּ לֵיהּ תְּרֵיסַר אַלְפֵי דִּינְרֵי – שנים עשר אלף דינרים מופקדים בֵּי חוֹזָאֵי – בבית אנשי מחוזא, ורצה ששלוחו רב שמואל בר אחא יביאם אליו, אך כיון שלא יתנו לשלוחו את הדינרים מחשש שיאבדו בדרך ויתבעם רב פפא שנית, לכן אַקְנִינְהוּ – הקנה רב פפא לְרַב שְׁמוּאֵל בַּר אַחָא את הדינרים שלו הנמצאים בידו הנפקד אַגַּב אַסְפָּא דְּבֵיתֵיהּ – אגב מפתן ביתו בקנין אגב, ועל ידי כן נתרצו בי חוזאי למסור את המעות לידי רב שמואל, כִּי אָתָא – כאשר בא השליח בחזרה והביא עמו את הדינרים, נָפַק לְאַפֵּיהּ – יצא רב פפא לקבל את פניו, עַד מקום הנקרא תַּוּוְךָ. וממה שהוצרך רב פפא להקנותם לו אגב קרקע ולא הקנם לו בקנין סודר יש ללמוד, שאף רב פפא חזר בו והודה שאין מטבע נקנה בחליפין.

לעיל (מה:) הובאה מחלוקת רב ורבי, אם מטבע יכול לשמש במקום סודר לקנות על ידו קרקע או מטלטלין בקנין חליפין, הגמרא מביאה אמוראים נוספים הסוברים שאין מטבע נעשה חליפין, וְכֵן אָמַר עוּלָּא אֵין מַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חֲלִיפִין, וְכֵן אָמַר רַבָּה אָמַר רַבִּי אַסִּי אֵין מַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חֲלִיפִין, וְכֵן אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אֵין מַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חֲלִיפִין.

הגמרא מקשה מברייתא לעולא הסובר שאין מטבע נעשה חליפין: אִיתְיְבֵיהּ רַבִּי אַבָּא לְעוּלָּא, שנינו בברייתא, הֲרֵי שֶׁהָיוּ חֲמָרָיו וּפוֹעֲלָיו של אדם תּוֹבְעִין אוֹתוֹ בַּשּׁוּק מעות שכרם, ודוחקים בו, ואין לו מעות אצלו, וְאָמַר אותו אדם לַשּׁוֹלְחָנִי [–פורט מטבעות] תֵּן לִי בְּדִינָר מָעוֹת – פרוטות בשווי דינר, וַאֲפַרְנֵסֵם – אעשה צרכיהם ואסלקם מעלי, וַאֲנִי אֲעֶלֶה לְךָ – אתן לך עֲשָׂה דִּינָר וּטְרִיסִית [–מטבע קטנה] מִמָּעוֹת שֶׁיֵּשׁ לִי בְּבֵיתִי, אִם אכן יֵשׁ לוֹ בביתו אותם מָעוֹת שאמר, מוּתָּר, וְאִם לַאו אָסוּר משום ריבית, שהרי לוה דינר על מנת להחזיר דינר וטריסית, ונמצא שמשלם למלוה תוספת בשכר המתנת מעותיו. והבין רבי אבא שטעם ההיתר כשיש לו מעות בביתו, הוא משום שאיסור ריבית נאמר רק בהלוואה, שאסור למלוה לקחת שכר על המתנת המעות, וממילא כשיש לו מעות בביתו, נמצא שאין כאן הלואה ו'המתנת מעות' כלל, אלא חליפין, שמחליף עתה את הדינר והטריסית שיש לו בביתו בעד הפרוטות בשווי דינר שמקבל. מסיימת הגמרא את קושייתה, וְאִי סַלְקָא דַּעְתָּךְ – ואם יעלה בדעתך לומר שאֵין מַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חֲלִיפִין וכן אינו נקנה בחליפין, אם כן אפילו כשיש לו מעות בביתו לא נקנו עתה המעות שבביתו לשולחני, וַהֲוָיא לֵיהּ הַלְוָאָה – ונמצא שהמעות הללו שנתן לו השולחני אינם אצלו אלא בתורת הלוואה, וְאָסוּר ללוה להחזיר יותר משום ריבית, ומתוך שהתירה זאת הברייתא מבואר שמטבע נעשה [–קונה] ונקנה בחליפין. אִשְׁתִּיק – שתק עולא ולא השיב על קושיא זו.

מתרצת הגמרא: אָמַר לֵיהּ רבי אבא לעולא, דִּלְמָא – שמא יכול אתה לתרץ, שאִידֵי וְאִידֵי – זה וזה בִּפְרוֹטְטוֹת שָׁנוּ, כלומר, מדובר באופן שגם מעותיו של השולחני וגם מעותיו של בעל הבית הם מעות של נחושת דְּלֵיכָּא עֲלֵיהוּ טִבְעָא – שעדיין אין עליהם צורה, וְלכך אִידֵי וְאִידֵי – מעות אלו ומעות אלו פֵּירָא הֲווּ – כפירות הם, כלומר שאין להם דין מטבע אלא דינם כשאר מטלטלין, וּמְשׁוּם הָכִי נִקְנוּ מעותיו לשולחני בַּחֲלִיפִין מיד כשקיבל מן השולחני את המעות, ואין בהם איסור ריבית.

אָמַר לֵיהּ – השיב לו עולא לרבי אבא, אִין – כן, יפה תרצת את הברייתא, דַּיְקָא נַמִּי – ואף מלשונה מדויק כך, דְּקָתָנֵי יֶפֶה דִּינָר וּטְרִיסִית, והרי לשון 'יפה דינר' משמע שאין לו בביתו אלא פרוטות בשווי דינר, וְלֹא קָתָנֵי דִּינָר יָפֶה וּטְרִיסִית, שהיה משמע שיש לו דינר יפה היוצא בהוצאה, ולכך שְׁמַע מִינָּהּ – משמע מלשון הברייתא כתירוצו של רבי אבא.

הגמרא מביאה תירוץ נוסף: רַב אַשֵׁי אָמַר, לְעוֹלָם כוונת הברייתא שנתן לו השולחני את המעות בְּתורת דָּמִים, כלומר שהתנה הבעל הבית עם השולחני, שאינו מקנה לו עכשיו את המעות שבביתו בקנין חליפין, אלא רק מתחייב לתתם לו, וּבְפָרוֹטְטוֹת – ומכל מקום אכן מדובר במעות של נחושת שאין עליהם צורה, וטעם ההיתר הוא, דְּכֵיוָן דְּאֵית לֵיהּ – שיש לו מעות בביתו, נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר לשולחני הַלְוֵינִי עַד שֶׁיָּבֹא בְּנִי אוֹ עַד שֶׁאֶמְצָא מַפְתֵּחַ, שבאופן זה אין איסור ריבית.

הגמרא סבורה להוכיח ממשנה שמטבע נעשה חליפין: תָּא שְׁמַע – בא ושמע הוכחה ממה ששנינו במשנה בקידושין (כח.), כָּל הַנַּעֲשֶׂה דָּמִים בְּאַחֵר כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה נִתְחַיֵּב זֶה בַּחֲלִיפִין, ומפרשת הגמרא את לשון המשנה, 'כָּל הַנַּעֲשֶׂה דָּמִים בְּאַחֵר' מַאי נִיהוּ – מה הוא דבר זה, ודאי הוא מַטְבֵּעַ, שרגילים ליתן אותו כתשלום עבור דברים אחרים [ולכן נקרא 'נעשה דמים באחר'], והמשך המשנה 'כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפין' יתפרש כך, אם בעל המטבע נתן את מטבעו בתורת חליפין בעד שור או פרה וכיוצא בזה, כיון שמשך בעל הפרה את המטבע וזכה בו, נתחייב בעל המטבע בכל אונסין שיקרו מעתה לפרה, אף על פי שלא משך אותה, שהרי היא קנויה לו בחליפין על ידי המטבע שנתן כנגדה. וְשָׁמַע מִינָּהּ – ואם כן אנו למדים ממשנה זו שמַטְבֵּעַ נַעֲשֶׂה חֲלִיפִין.

דוחה הגמרא את ההוכחה ומפרשת את המשנה באופן אחר: אָמַר רַב יְהוּדָה הָכִי קָאָמַר – כך כוונת התנא לומר,

---

אותו יהודי שנמצא עתה במצב של פיקוח־נפש – לא ייוושע מזה שפלוני עסק אתמול בהפצת התורה והיהדות!

משיחת שבת פרשת וירא ה'תשמ"ט

כָּל הַנִּישׂוֹם דָּמִים בְּאַחֵר, כלומר, כל דבר שרגילים להעריך את שוויו כשניתן בתשלום עבור דבר אחר, דהיינו כל המטלטלים ואפילו פירות, אם נתנם הקונה למוכר בתורת חליפין, כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה – המוכר בחפץ שהקונה נתן לו, נִתְחַיֵּיב זֶה – הקונה בַּחֲלִיפִין – באונסין שיקרו מעתה לדבר הנקנה, כיון שזכה בו הקונה מיד בקנין חליפין על אף שלא משך אותו. והחידוש הוא שאף פירות יכולים לקנות בחליפין, ואין צריך דווקא כלי.

הגמרא מוכיחה מן הסיפא של המשנה כתירוצו של רב יהודה: חָכִי נַמִּי מְסַתְּבְרָא שאין כוונת המשנה ב'כל הנישום' וכו' למטבע אלא למטלטלים, מִדְּקָתָנֵי סֵיפָא – ממה שמבארת המשנה בסיפא כֵּיצַד הֶחֱלִיף שׁוֹר בְּפָרָה אוֹ חֲמוֹר בְּשׁוֹר, הרי שמדובר כאן בשאר מטלטלין בגון שור ופרה ולא במטבע, שְׁמַע מִינָּהּ.

הגמרא מבררת איך סברו מתחילה להעמיד את המשנה בחליפי מעות. שואלת הגמרא: וְלַמַּאי דְּקָאָמְרִיתְּ מַעִיקָּרָא – לפי מה שסברו בתחילה לפרש שכוונת המשנה לַמַּטְבֵּעַ, וחידוש המשנה הוא שמטבע נעשה חליפין, אם כן מַאי כֵּיצַד, – מדוע שנו בסיפא 'כיצד החליף שור בפרה', שהיא דוגמא למטלטלין שאינם מטבע. מיישבת הגמרא: בתחילה סברו שאין הכוונה בסיפא לבאר את עצם החידוש שנשנה ברישא, וְהָכִי קָאָמַר – כך היא כוונת המשנה, לאחר שחידשה ברישא שמטבע נעשה חליפין, מבארת המשנה מהו עצם הקנין חליפין, וְדרך אגב השמיענו התנא חידוש דְּבֵי נַמִּי עָבְדִי חֲלִיפִין – שגם פירות עושים חליפין, ולכך שנו בסיפא 'כֵּיצַד הֶחֱלִיף שׁוֹר בְּפָרָה אוֹ חֲמוֹר בְּשׁוֹר'.

נמצא שבין לסברת המקשן ובין לפי ביאורו של רב יהודה, נתחדש על כל פנים בסיפא של משנה זו שפירות עושים חליפין. שואלת הגמרא: הָנִיחָא – אמנם ביאור זה יובן לְדעת רַב שֵׁשֶׁת דְּאָמַר להלן (מז.) שדורשים ממה שנאמר בפסוק המלמד על קנין חליפין (רות ד ז) 'לְקַיֵּם כָּל דָּבָר' שאף פֵּירֵי עָבְדֵי חֲלִיפִין – פירות עושים חליפין, ומה שנאמר בהמשך הפסוק 'שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ' הוא לאו דווקא, אֶלָּא לְרַב נַחְמָן דְּאָמַר שמהפסוק 'שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ' למדים שרק כְּלֵי [שהוא בעין נעל] אִין – אכן עושה חליפין, אֲבָל פֵּירֵי לֹא עָבְדֵי חֲלִיפִין – אבל פירות שאינם כ'נעל' אינם עושים חליפין, מַאי כֵּיצַד – איך יפרש מה ששנינו בסיפא 'כיצד החליף שור בפרה או חמור בשור' דהיינו חליפין בדבר שאינו ככלי אלא בפירות.

מיישבת הגמרא: לדעת רב נחמן יש לבאר שמשנה זו אינה מדברת כלל בקנין חליפין אלא בקנין כסף, וְהָכִי קָאָמַר, על אף שאין מטלטלין ניקנין בקנין כסף בלא משיכה, מכל מקום יֵשׁ דָּמִים שֶׁחַן כַּחֲלִיפִין – יש תשלום עבור חפץ שמועיל לקנותו בקנין כסף בלא משיכה, כשם שקנין חליפין מועיל בלא משיכה, ומבררת המשנה: כֵּיצַד יתכן דבר זה. מבארת המשנה: באופן שמכר שור לחבירו וסיכמו שהקונה ישלם למוכר כך וכך מעות, ומשך הקונה את השור ונתחייב במעות, ואחר כך הֶחֱלִיף דְּמֵי שׁוֹר בְּפָרָה אוֹ דְּמֵי חֲמוֹר בְּשׁוֹר – הציע הקונה למוכר שיקנה ממנו פרה בדמי השור שהוא חייב לו, והסכימו שניהם שכך יעשו, הרי בעל הפרה נתחייב לתת לבעל השור את הפרה, ואין אחד מהם יכול לחזור בו, שבאופן זה דמי השור מועילים לקנות את הפרה בקנין כסף בלא שימשוך בעל השור את הפרה.

מבררת הגמרא: מַאי טַעְמָיְהוּ – מהו טעמו דְּרַב נַחְמָן שבאופן זה מעות קונות, הלא לעיל (מד.) שנינו 'מטבע אינו קונה את המטלטלין'. מבארת הגמרא: רב נחמן סָבַר לָהּ כְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר לקמן (מז:) דִּבְרֵי תּוֹרָה מָעוֹת קוֹנוֹת את המטלטלין, וּמַפְנֵי מַה אָמְרוּ חכמים שֶׁמִּשְׁכָּנָהּ קוֹנָה ולא מעות, גְּזֵירָה שֶׁמָּא יניחם הקונה בבית המוכר זמן מרובה, ותיפול דליקה בעליית המוכר ששם מונחים פירותיו של הקונה, והמוכר לא יטרח להצילם, וְיֹאמַר לוֹ לקונה, נִשְׂרְפוּ חֻמֶּיךָ בָּעֲלִיָּיה, משום כך העמידו חכמים את הפירות ברשות המוכר עד שימשוך אותם הקונה לרשותו, שמחמת כן יטרח המוכר להצילם, וכיון שהטעם שמעות אינן קונות אינו אלא גזירה מדרבנן, סובר רב נחמן שלא בכל האופנים גזרו חכמים, וְרַק מִלְּתָא דְּשָׂכִיחָא – בדבר מצוי כגון מכר רגיל, גָּזְרוּ בֵּיהּ רַבָּנָן, אבל מִלְּתָא דְּלָא שָׂכִיחָא, כגון זה שבא לקנות מטלטלין בדמי מטלטלין אחרים שנתחייב לו, לֹא גָּזְרוּ בֵּיהּ רַבָּנָן, אלא העמידוהו על דין התורה, שמעות קונות.

הגמרא מבררת כיצד תתפרש סיפא זו לדעת ריש לקיש, הסובר להלן (מז:) שמן התורה מעות אינן קונות. שואלת הגמרא: וְלֵרִישׁ לָקִישׁ דְּאָמַר שִׁמְשֵׁכָה מְפוֹרֶשֶׁת מִן הַתּוֹרָה – שמפורש בתורה שאין מעות קונות מטלטלין בלא משיכה, ונמצא שלדעתו אין לחלק בין מכר המצוי למכר שאינו מצוי, אלא בכל אופן אינן קונות, איך יתפרשו דברי המשנה 'כיצד החליף שור בפרה'. הָנִיחָא אִי נפרש שריש לקיש סָבַר לָהּ כְּרַב שֵׁשֶׁת האומר שפירות עושים חליפין, שלפי זה אף הוא מְתָרֵץ לָהּ למשנה כְּרַב שֵׁשֶׁת, וכפי שאמר רב יהודה לעיל, כל הנישום דמים באחר כגון מטלטלין ופירות שאדם רגיל לשומם כשנותנם בדמי דבר אחר, הרי הם קונים בחליפין, אֶלָּא אִי נפרש שריש לקיש סָבַר לָהּ כְּרַב נַחְמָן דְּאָמַר פֵּירֵי לֹא עָבְדֵי – פירות אינם עושים חֲלִיפִין, וְכן מַטְבֵּעַ לֹא קָנֵי – מעות אינן קונות כלל לריש לקיש, הֵיכִי מְתָרֵץ לָהּ – כיצד יפרש את הסיפא 'החליף שור בפרה', הלא אינו יכול לפרשה לא בחליפין ולא בדמים. משיבה הגמרא: עַל כָּרְחָךְ כְּרַב שֵׁשֶׁת מְתָרֵץ לָהּ – אכן בהכרח צריך לומר שריש לקיש סובר כרב ששת שפירות עושים חליפין, וממילא יפרש את המשנה כפי שפירשה רב ששת, בקנין חליפין.

הגמרא חוזרת לענין חליפין במטבע, הנה הובא לעיל (ע"א) דעת כמה אמוראים שאין מטבע נעשה חליפין, וכן הוכיחה הגמרא לעיל ממשנה שאין מטבע נקנה בחליפין, הגמרא מקשה על שני דינים אלה: תְּנַן – שנינו במשנתינו (מד.), כָּל הַמַּטַּלְטְלִין קוֹנִין זֶה אֶת זֶה, וְאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ שהמשנה באה לרבות, שכל המטלטלין בולם, וַאֲפִילּוּ כִּיס מָלֵא מָעוֹת בְּכִיס מָלֵא מָעוֹת קונים זה את זה, ובהכרח כוונת ריש לקיש שהם קונים זה את זה בקנין חליפין, שהרי אין מעות קונות מטלטלין, ונמצאנו למדים שמטבע נעשה חליפין וגם נקנה בחליפין.

מתרצת הגמרא: תִּרְגְמָא – פירש רַב אַחָא, שאין כוונת ריש לקיש לפרש את המשנה במעות טובים ומתקבלים, אלא כוונתו למטבעות פסולים, כגון בְּדִינָר אַנְקָא וְאַנִיגְרָא, כלומר שהחליפו ביניהם כיס מלא דינרי 'אנקא' בכיס מלא דינרי 'אניגרא', שהם מטבעות פסולים, אֶחָד שֶׁפְּסָלָתוּ מַלְכוּת – שהמלך גזר שלא ישתמשו במטבע זה, אבל בני המדינה משתמשים בו בהצנע, וְאֶחָד שֶׁפְּסָלָתוּ מְדִינָה – שבני המדינה שונאים מטבע זה, אבל המלך לא גזר לפוסלו, ומקבלים אותו בשאר מדינות המלך. ומחמת שהם פסולים אין דינם כמטבע, אלא כשאר מטלטלין שהם נעשים חליפין ונקנים בחליפין.

מבארת הגמרא לשם מה העמיד רב אחא בשתי מיני מטבעות פסולות אלו: וְצָרִיכָא – והוצרך רב אחא להשמיענו שיש חליפין גם במטבע שפסלתו מלכות וגם במטבע שפסלתו מדינה, דְּאִי אֲשְׁמוּעִינַן – שאילו היה משמיענו רק פְּסָלָתוּ מַלְכוּת, היינו טועים לומר שרק באופן זה אינו נחשב מטבע, מִשּׁוּם דְּלֹא קָנֵי – שאינו 'הולך' כָּלָל, כלומר אינו מתקבל בשום מדינה, אֲבָל פְּסָלָתוּ מְדִינָה דְּקָנֵי לֵיהּ בִּמְדִינָה אַחֲרִיתִי – שהוא 'הולך' ומתקבל במדינה אחרת, שלא פסלוהו אלא בני אותה מדינה, אֵימָא – היינו אומרים, אַבַּתִּי – עדיין מַטְבֵּעַ הוּא, וְאֵין מַטְבֵּעַ נִקְנֶה בַּחֲלִיפִין, לכך השמיענו שמטבע שפסלתו מדינה אינו חשוב מטבע ויש בו חליפין. וְאִי אֲשְׁמוּעִינַן – ואילו היה משמיענו רק פְּסָלָתוּ מְדִינָה, היינו טועים לומר שרק באופן זה אינו נחשב מטבע, מִשּׁוּם דְּלֹא קָנֵי לֵיהּ – שאינו 'הולך' ומתקבל באותה מדינה לֹא בְּצִנְעָא וְלֹא בְּפַרְהֶסְיָא – לא בסתר ולא בגלוי, כיון שבני המדינה שונאים אותו, אֲבָל פְּסָלָתוּ מַלְכוּת דְּקָנֵי לֵיהּ – שהולך ומתקבל בְּצִנְעָא, אֵימָא – היינו אומרים, אַבַּתִּי – עדיין מַטְבֵּעַ הוּא, וְאֵין מַטְבֵּעַ נִקְנֶה בַּחֲלִיפִין, לכך צָרִיכָא – הוצרך רב אחא להשמיענו שאף מטבע שפסלתו מלכות אינו חשוב מטבע.

הגמרא מביאה נידון חדש: אָמַר רַבָּה אָמַר רַב הוּנָא, אם אחז בידו מעות ואמר לחבירו, מָכוֹר לִי חפץ שלך בָּאֵלּוּ המעות שבידי, וחבירו לא הקפיד לשאול כמה מעות הם אלא הסכים וקיבלם מיד הלוקח, קָנָה הלוקח את החפץ במעות הללו, ואין אחד מהם יכול לחזור בו.